

Ratten gedijen zeer goed in stedelijke omgeving. Foto Harold van de Meer

zoogdierenatlasbrussel.be

Zoogdieren in de hoofdstad

Zijn verspreidingsatlassen nog nodig in deze tijd van real time informatie? Websites als waarnemingen.be tonen van dag tot dag waar welke soort werd gezien en je kunt zelfs meldingen instellen zodat je meteen op de hoogte wordt gebracht als de door jou geselecteerde soort ergens werd gezien. Toch is het – zeker voor zoogdieren – nog steeds erg nuttig om een verspreidingsatlas te maken.

Diemer Vercayie

Zoogdieren zijn niet even zichtbaar als bijvoorbeeld vogels omdat ze een meer verborgen – vaak nachtelijk – leven leiden. Naar veel groepen zoals marterachtigen en muizen moet je gericht op zoek gaan met allerlei hulpmiddelen om ze te zien te krijgen. Soorten zoals de mol zijn zo algemeen dat men er letterlijk over kijkt of niet de moeite neemt om ze in te voeren op websites als www.waarnemingen.be. De verspreidingskaarten die je te zien krijgt op de website zijn dan ook vaak onvolledig. Samen met de nood aan monitoringgegevens om te kunnen rapporteren aan Europa was dit voor de overheid van het Brussels Gewest reden genoeg om een opdracht uit te besteden voor het opstellen van een Zoogdierenatlas. Want zoals de recente documentaire *Bruxelles Sauvage* prachtig illustreert, valt er ook in een grootstad ontzettend veel wilde natuur te ontdekken.

Lopend project Het opstellen van een verspreidingsatlas is een opdracht die zich uitstekend leent om uitgevoerd te worden

als een *citizen science* (burgerwetenschap) project. Omdat Natuurpunt en haar Franstalige zusterorganisatie Natagora een uitgebreid vrijwilligersnetwerk en al heel wat ervaring met dergelijke projecten hebben, werden ze door de overheidsdienst Leefmilieu Brussel geselecteerd om de opdracht uit te voeren. In februari 2015 werd het project gelanceerd en werden alle Brusselaars opgeroepen om waarnemingen van zoogdieren in te voeren via www.zoogdierenatlas-brussel.be of via de gekende waarnemingsapps ObsMapp, iObs of Winobs. De verspreidingskaart van algemene soorten zoals de mol is intussen al aardig aangevuld, maar toch ontbreken er nog enkele puzzelstukken. Het project loopt nog tot eind 2016. Er wordt dit jaar dan ook alles op alles gezet om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van welke zoogdiersoorten per kilometerhok voorkomen in het Brussels Gewest.

Cursussen voor vrijwilligers Het waarnemen en herkennen van zoogdieren is niet altijd even gemakkelijk. Soortengroepen

zoals marterachtigen en muizen zijn moeilijk te zien te krijgen en moet je met hulpmiddelen als cameravallen en inloopvallen verschalken. Het onderscheid tussen een boomarter en een steenarter of een wezel en een hermelijn is ook niet voor iedereen algemene kennis. Daarom werden in 2015 cursussen aangeboden voor vrijwilligers die zich extra wilden inzetten voor het project. Een vijftigtal enthousiaste vrijwilligers nam deel aan opleidingen rond het gebruik van cameravallen en het vangen van muizen en kreeg de nodige vergunningen om met de opgedane kennis aan de slag te gaan in 2016.

Nieuwe soorten voor Brussel?

Verschillende zeldzame zoogdiersoorten zoals bever, das en boomarter zijn reeds gespot net buiten de grenzen van het Brussels Gewest. Zal hun aanwezigheid in 2016 ook in Brussel kunnen worden aangetoond? We rapporteren erover in het eerste nummer van 2017, maar je kunt het ook zelf mee volgen via www.zoogdierenatlasbrussel.be!

Diemer Vercayie werkt bij Natuurpunt Studie, is bestuurslid van de Vlaamse Zoogdierenwerkgroep en redactiemedewerker van Zoogdier.

Ook vossen kunnen prima overleven in de buurt van mensen. Foto Harold van de Meer

Meer weten?

Naast de literatuurverwijzingen en contactgegevens van de auteur(s) zetten we ook gerelateerde filmpjes, artikelen, rapporten en weblinks online. Kijk op www.zoogdierwinkel.nl/Zoogdierdigitaal_27-1